

O kongko no to'el a kilang

Iti:ya ho, i nanacolan a niyaro' ira ko cecay ta:'angayay a to'el, marengaway i fati'ian no cinemnemay a pala, ano tatayra i nanacolan miladom ko fanawlan i, cowa kaeca pita'elif tora to'el a kilang, itira pahnhan a macacawma'. Ira ko cecay a kapah lipalaw sa miala to fonos kelacen nira ko tolak nora to'el, caho caho, pakayra toya makelacay a mahadak ko kahenganay a 'adeteng no to'el, mafaheka maemin ko paka'araway a sowal sa; "ma'ilangay ko to'el a kilang" sa! Itiya to ko finawlan a somowal, o kawas no nanacolan kona to'tel a kilang sato!

Ira ko cecay a romi'ad ira ko Paylang tayra i nanacolan miladom, ma'araw ko to'el tangsol sa miletek! mana leteken no Payrang koya to'el saw? Ta:'angay koya to'el, cowa ko mamafilo a leteken to cecay a romi'ad. Masasowal to kora Paylang; "cowa ko mamalaheci ita anini miletek kona to'el, cila sato kita a miletek sa! " Itiya minokay to cangra a mafoti'. To cila pacelem oya Payrang, manengneng nangra koya to'el i, safaheka sa. Mana patatikol malengaw koya kinaletek saw? Hano mahaen? Mitekaan to inacila, patatikol haca malengaw? Itiya , oya Payrang o cakelis to ko sapiketon toya to'el a kilang. Solinga' sato a maketon koya to'el.

Mahalek a miketon, itira saho koya Payrang pahnhan a mafuti' to kalahokan, maiti'ih nangra ko ma'ofaday ko ngisngis a malitengay, sowalen nora ma'ofaday a malitengay cangra. O tatilepen no mako kona to'el a kilang Paca'of sa kora Payrang, Hai! O laleteken no mako! Sowalen ho noya malitengay, Ano sapiketonaw to to'el a kilang, alaen ko sarosaros, alaen ho ko 'ilang no kohetingay a waco, o tangroy a satahaf ho. Paca'ofen nora Payrang, Hai kilim han to ako kona nisowalan iso to sakatayal a losid.

Papacem toi, tayra koya Payrang, mirosaros to, so'elinay maketon to koya kilang. Itiya toi, faresi'en nangra ko 'ilang no waco i tatapangan no kilang, tahafen to tangroy a satahaf i kinaketon no kilang. Cowa to kacicengo' koya kilang, patay sato. O kawas no nanacolan kora to'el a kilang. Ano makapapah ko kilang, langdaw ko papapapahi, o mamahecad 'aloman ko teloteloc no finawlan. Ano makapah ko 'orip no fanawlan awa ko maan to tatiihay, oya papah no to'el a kilang i, mararid a rohroh sa makapah ko lengaw.

茄苳樹的故事

從前有棵茄苳樹生長在水源地，族人去提水時，總會在茄苳樹下休息。有天有青年拿刀隨手刮一下茄苳樹，茄苳樹就流出紅色的樹汁，大家驚嚇的說「茄苳樹流血了」。於是族人稱茄苳樹是神樹。

有一天漢人到水源地提水，看到大顆的茄苳樹就想砍。茄苳樹無法一天砍倒。漢人說：「明天再繼續吧！」。第二天早上漢人又來了，茄苳樹恢復原樣。「怎麼會復原呢？」，漢人又用斧頭砍，要把樹砍倒。漢人睡午覺時夢到一個白髮白鬚的人跟他說：那人又說：「想弄倒茄苳樹，要取來鋸子、黑狗的血、銅蓋」

隔天早上，漢人帶鋸子用力鋸，樹被鋸斷了。他又用黑狗血潑灑樹頭，拿來銅鍋蓋蓋住樹頭。樹不再萌芽，就這樣死去。

茄苳樹是族人的神，如果葉子很多且青翠，族人會像樹那樣旺盛。如果族人都平安順利，茄苳樹的葉子也會經常維持青翠。